

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2026-02-18
Besvaras senast
2026-02-25 kl. 12.00

Till bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa (M)

2025/26:521 Europeiska unionens PDCA-avtal med Kuba

Det politiska dialog- och samarbetsavtalet, det så kallade PDCA (Political Dialogue and Cooperation Agreement), mellan EU och Kuba har inte lett till förbättringar av situationen för de mänskliga rättigheterna på Kuba. Tvärtom finns det i dag över 1 400 politiska fångar på Kuba. Den kommunistiska diktaturen på Kuba har förvägrat sitt folk de mest grundläggande medborgerliga fri- och rättigheterna i över sex decennier. Samma regim har också fungerat som en entusiastisk sovjetisk och rysk proxy som aktivt deltagit i utländska interventioner från Angola till nu Ukraina. Utöver detta har Havannaregimen aktivt arbetat för att undergräva demokratin i hela regionen, med en direkt roll i att stödja diktaturer i Venezuela och Nicaragua.

Genom avtalet finansierar EU också ett 80-tal olika utvecklingsprojekt, till ett värde av 155 miljoner euro, som stöder förtryck och bristfälliga totalitära institutioner. Detta händer medan den kubanska diktaturen inte tillåter särskilda rapportörer för mänskliga rättigheter att resa till Kuba för att besöka politiska fångar, aktivister eller egenföretagande kubaner. FN-hjälp anklagas också för att användas av regimen mot befolkningen. Faktum är att EU:s finansiering av tyranni på Kuba endast har tjänat till att uppmuntra förtrycket. De miljarder som Europa skjutit till genom PDCA med den kubanska regimen och Parisklubbens kreditlinjer och efterlåtelse av lån har inte nått Kubas folk. Det har finansierat regimen som förtrycker dem.

Efter Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har den kubanska regimen förklarat fullt stöd till den ryska aggressionen och fördjupat sitt samarbete med Ryssland såväl som med de ryska allierade Belarus och Iran.

Jag har vid åtskilliga tillfällen i skriftliga frågor (till exempel 2022/23:598, 2022/23:910, 2023/24:1084, 2023/24:76, 2023/24:214, 2024/25:710 och 2025/26:148) lyft frågan om PDCA med Kuba.

Både nuvarande och tidigare ministrar i nuvarande regering har varit tydliga i att deras bedömningar är att det finns skäl som talar för en översyn av EU:s engagemangspolitik och PDCA-avtalet, inklusive EU:s bistånd till Kuba, och att de kommer att verka för att en översyn av PDCA sker.

Ministern har svarat att Sverige under hösten 2023 inom ramen för EU-samarbetet uppmanat till att en diskussion inleds om PDCA och dess resultat.

Han har i sina svar på mina frågor också betonat att för att en översyn ska ske krävs stöd från ett flertal medlemsländer och att Sverige inom EU-samarbetet fortsätter vara tydligt med att man ser att nuvarande engagemangspolitik med Kuba inte ger önskad effekt.

Ministern har också svarat att regeringen delar oron över utvecklingen i Kuba, de nära relationerna till Ryssland och avsaknaden av framsteg vad gäller mänskliga fri- och rättigheter och demokrati och att Sverige vid upprepade tillfällen har lyft frågan i Bryssel, vilket har medfört att det nu förs en diskussion om resultaten av PDCA-avtalet inom ramen för EU-samarbetet.

I svaret på fråga 2024/25:710 skriver ministern: ”Vi för fortsatt samtal och samarbetar med likasinnade för att vinna ökat stöd för vår linje bland EU:s medlemsstater. Dialog om ett omförhandlat avtal sker dock mest effektivt med kommissionen och EU:s nyttillträdde höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik Kaja Kallas. Regeringen prioriterar dessa samtal och fortsätter verka på flera sätt för en översyn av avtalet.”

Den 21 januari i år röstade Europaparlamentet för att avsluta PDCA med Kuba. Med röstsiffrorna 635 mot 331 valde man att godkänna ett förslag som innebär att EU inte ska fortsätta med avtalet.

Jag vill därför fråga bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa:

Vad har skett i frågan om att avsluta PDCA med Kuba sedan Europaparlamentets beslut, och kommer ministern och regeringen nu, i enlighet med Europaparlamentets beslut, att förespråka ett avslutande av avtalet i stället för bara en översyn?

.....

Björn Söder (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Linda Utterberg